

Posudek vedoucí práce

Lucie Zachrdlová: Analyse und Erarbeitung der Terminologie der Pferdezucht und des Reitersports im Großen Akademischen Wörterbuch Deutsch-Tschechisch. ÚGS FF UK 2023. S přílohami 106 stran.

Předložená práce vznikala na bázi vyhraněného osobního zájmu o jezdeckví a chov koní. Autorka se chce i nadále věnovat lexikografické práci rámci magisterského studia, takže tento elaborát je nutno chápat jako přípravnou práci pro vytvoření německo-českého terminologického slovníčku, který lidé z tohoto oboru postrádají. Autorka tak vychází primárně ze zkušeností, které jsou obohaceny častými kontakty se stejnou zájmovou skupinou v SRN. Výhodou je tedy možnost konzultací jak pro potřeby zpracování termínů v němčině, tak i v češtině.

Jako vedoucí práce hodnotím velmi kladně systematický přístup ke zpracování, průběžné konzultace a upřímný zájem o věc. Toto nejsou u autorů závěrečných prací na bakalářském stupni právě samozřejmosti. Jako negativum vidím – a to je v poslední době typický jev – menší zaujetí pro samostatné hledání teoretické literatury a její soustředěnější reflexi. I když těžiště této práce spočívalo ve vypracovávání heslových statí (ty prošly zatím jen jednou revizí), přece jen se podepsala na teoretické části poněkud časová tíseň: některé otázky – např. ohledně stylistického značení – se probíraly chvatně a na poslední chvíli.

Autorka ze začátku zápasila s vědeckým stylem, ale velmi rychle se do něho přenesla a vytvořila text, který je vcelku vydařený, dala si práci i s formální stránkou, chyb je zde málo, překlepů taktéž. Zbývá než získat rutinu při psaní vědeckého textu, zvláště při citacích (pozor na vlastní charakteristiky citátů, srov. str. 13, kde došlo ke komickému střetu autorčina postoje s následujícím citátem).

Postup práce byl následující: Autorka ode mne získala extrahovaný seznam hesel z nejnovějšího vydání Duden Universal (2019). Hesla byla napřed zpracovávána za neustálého přihlížení ke stávajícím terminologickým zdrojům. Z analýz, jež byly pro zpracování hesel rozhodující, pak vyplynuly poznámky ke zpracování. Vzhledem k neobyčejně silnému zastoupení výrazů nestandardních (profesionalismy, žargonismy) na straně české i německé bylo náročné se vyrovnat s finální podobou hesel: některé žargonismy jsou – jak je obvyklé – pouze lokálními variantami. Protože neexistující evidence žargonismů z oblasti mluveného jazyka představuje v tomto ohledu velký problém, byla autorka odkázána na své profesionální kontakty. Ty ale nebyly tak četné, aby se odvážila tvrdit, že její informace jsou dostačující. Proto se práce opírá hodně o příručky, které pro tento obor zatím existují. Zaznamenala i kriticky nekorektnost výrazů (viz např. „studenokrevník“, nesprávný název pro „chladnokrevník“). I když metajazykové označení „nesprávně pro“ (kterou užívá např. Kommová et al. 2005 v Chemickém slovníku německo- českém) by mohlo být nahrazeno např. markerem *neodborně*, jde kolikrát o užitečný (protože jednoznačnější signál, např. pro

redaktory; jako autoritu může redaktor totiž chápat někdy spíše odbornou literaturu). Toto označení ponechávám(e) i připravovaném slovníku termínů z astronomie:

V_i_er|tel *das - , - čtvrt -i/-ě f (nespr a často i v odb. literatuře čtvrt): erstes, letztes Viertel první, poslední čtvrt (fáze Měsíce).*

V jednojazyčné literatuře najdeme např. v DUW 2019 poučení (půltučný text M.V.) :

Das Präfix Un- hat hier keine verneinende, sondern, wie z. B. auch bei Unsumme, Untiefe (2), eine verstärkende Bedeutung; das Wort Unkosten kann weitgehend synonym zu Kosten gebraucht werden. **Lediglich in der Fachsprache der Betriebswirtschaftslehre darf das Wort Unkosten nicht verwendet werden; hier gelten nur die Bezeichnungen Kosten bzw. Gemeinkosten als korrekt.**

(c) Duden – Deutsches Universalwörterbuch, 9. Aufl. Berlin 2019

V tomto smyslu je v případě terminologie sporadicky uplatňovaný preskriptivní moment obhajitelný (např. rychlá služba lidem v redakční praxi usilujícím o dodržení normy), i když problém lze vidět i z deskriptivního úhlu (ve slovníku jde o popis úzu, kde nenormované výrazy jsou funkční v neodborné komunikaci).

Otázka pro obhajobu:

Vysvětlete hlavní problémy stylistického značení u termínů v německé i české části heslové statě.

Závěr:

Ze svého hlediska hodnotím tuto bakalářskou práci jako velmi užitečnou a na velmi dobré úrovni. Autorka má všechny předpoklady, aby v terminografické činnosti pokračovala a vypracovala se v oblasti, která potřebuje vyškolené pracovníky.

O hodnocení práce rozhodne sama autorka. Pokud bude její obhajoba připravena pečlivě, přikloní se komise ke klasifikaci výborně.

Praha 30. srpna 2023

doc. PhDr. Marie Vachková, Ph.D.

